

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Hvordan får vi miljø og konkurrencedygtig planteproduktion til at gå hånd i hånd?

v/ projektchef Irene A. Wiborg, Planteproduktion

Videncentret for Landbrug

Østjyske Tolv mænd 27. marts 2014

Det vil jeg sige lidt om

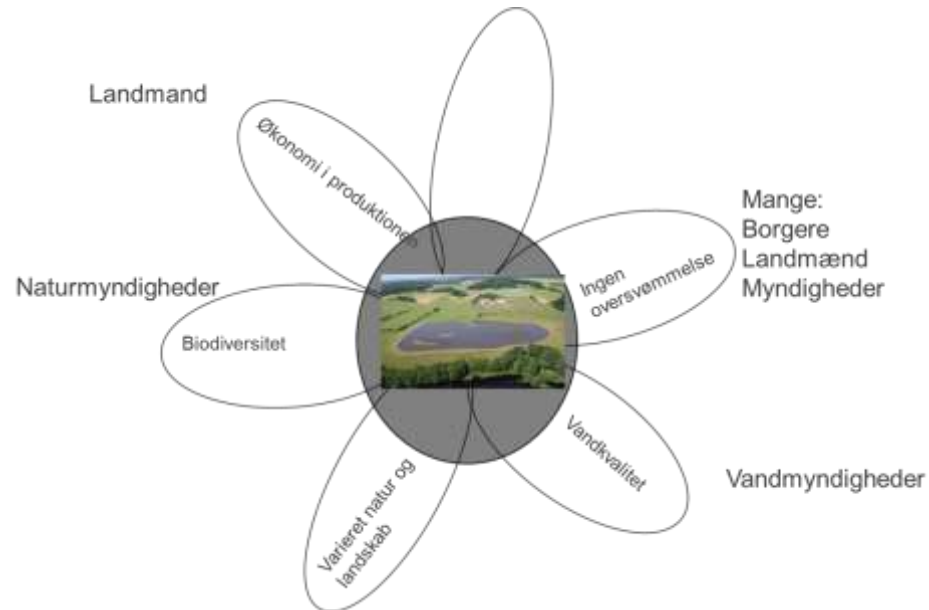
- Hvad rører sig p.t. på miljøområdet?
- Fra generel til målrettet regulering. Drøftelse af fordele og ulemper for den enkelte landmand
- Erfaringer med involvering
- Læring om involvering
- Begrænsninger ved generel regulering ift. optimale løsninger?
- Hvad har vi lært frem til nu – og tanker om næste skridt?
- Hvordan ser fremtidsudsigterne ud på miljøområdet?

Hvad rører sig p.t. på miljøområdet?

April 2015

Natur og Landbrug
- en ny start

Helhed

Lokale løsninger

Løsninger har udgangspunkt i lokale
tværfaglige helhedsvurderinger og
prioriteringer, der skaber
den ønskede synergi

Natur- og Landbrugskommissionens
anbefalinger

- Arbejder hele tiden i flere spor:
- Understøtter lokale rådgivere med argumenter omkring hvorfor planer ikke er gode nok – senest i december-høringen 6800 høringssvar
- Faglige og proces guidelines til brug for at løfte indsats stærkt og velunderbygget
- Understøtter L&F med faglige argumenter ift. drøftelser med politiske niveau + høringssvar + retssag
- Arbejder på at vise andre og bedre veje til implementering
- Har gennem flere år arbejdet på at vise at generel regulering ikke dur til opgaven

Uddrag fra Rigsrevisionens hovedkonklusioner siger alt

Rigsrevisionen finder, at Miljøministeriets forberedelse af 1. generation af vandplaner ikke har været tilfredsstillende.

Miljøministeriets projektstyring har været mangelfuld ...

Opgaven var i nogle tilfælde tilrettelagt uhensigtsmæssigt, hvilket indebar, at grundlaget for forberedelsen af 1. generation af vandplaner var ugenomsigtigt. ,...

Rigsrevisionen finder, at Miljøministeriet ikke planlagde og styrede 1. generation af vandplaner med tilstrækkeligt fokus på at sikre, at vandplanerne blev udarbejdet på et gennemsigtigt grundlag og til tiden.

Miljøministeriet anvendte i forberedelsesfasen et datagrundlag, som fra begyndelsen var uensartet, ikke var opdateret og på nogle områder direkte var fejlbehæftet,

1. generation af vandplaner vil være ca. 5 år forsinket ved den forventede vedtagelse i efteråret 2014, ...

Eksempel på at man er begyndt at tænke i at give mere lokal indflydelse: Vandråd

- Mange udfordringer i disse – men vi arbejder for:
- Finde fremtidssikrede løsninger i lokalt samarbejde der tilgodeser miljø og afvandingshensyn. Dvs. løsninger der ikke er til hinder for afvanding.
- En faglig realistisk vandløbskarakterisering, som vandråd bakker op om.
- At vandråd bliver videreført, og bliver en organisationsform der fremadrettet bliver central i vandplanarbejdet til gavn for landbruget.

Generel regulering står i vejen for løsninger

- VFL har snart 10 års erfaringer der underbygger dette

- Projekter viser, at man med områdespecifik tilgang kan opnå bedre miljøregulering, bedre produktionsforhold, flere synergieffekter ift. natur, klimatilpasning, grøn energi, etc.
- Noget har kunnet nås inden for eksisterende rammer - men mange gode idéer er strandet ved, at den generelle regulering ikke kunne tilsidesættes
 - Eksempel: Minivådområder, effekter af godt landmandskab, ..

Eksempler - her nåede vi et stykke ad vejen

Læring fra AGWAPLAN

– AGriculture and WAter PLAN

- Udgangspunkt - den enkelte bedrift – balanceregnskaber og bedriftsstrategi
- Integreret rådgivningssystem, hvor miljø og produktion samtænkes
- Mange løsninger på bedriftsniveauet – manglede motivation for at gennemføre!
- Oplandsbaseret tilgang - stærkt drive ift. at finde nye løsninger i samspil
- Sårbarhedskortlægning som dialogværktøj
- Forskning, myndigheder og landbrug spillede sammen om at finde løsninger – gav solide løsninger
- Nøgleord: Fælles viden som platform = Forståelse for udfordringen, engagement og ejerskab til problemstilling, vigtigt at have både bedrifts- og oplandstilgang

Aquarius

– the farmer as Water Manager

- Startede med oplandstilgang hvor landmænd, rådgivere og myndigheder sad sammen i "oplandsråd"
- Sårbarhedskortlægning koblet med en faglig gennemgang af vandkvalitet er afgørende for at få aktører på banen
- Udpegede mange mulige win/win-løsninger – men eksisterende regulering blev en undskyldning/stod i vejen for gennemførelse

Hvordan findes løsninger der giver mening for alle?

- Ved at tage udgangspunkt i de lokale problemer
- Ved at involvere alle dem, der har noget på spil
- Ved at udnytte at alle kan bidrage med forskellig viden, som gør løsninger mere solide
- Ved at alle udviser fleksibilitet – dvs. være klar til at ændre på egne rutiner uden at ændre grundlaget for hvorfor man f.eks. er landmand/myndighed..
- Ved at sikre opbakning til løsninger i baglandet og dermed sikre inddragelse af den bagvedliggende viden

- Betragt kvælstof som en ressource
- Vi har stor interesse i at udnytte den bedst muligt til gavn for produktionen og for miljøet

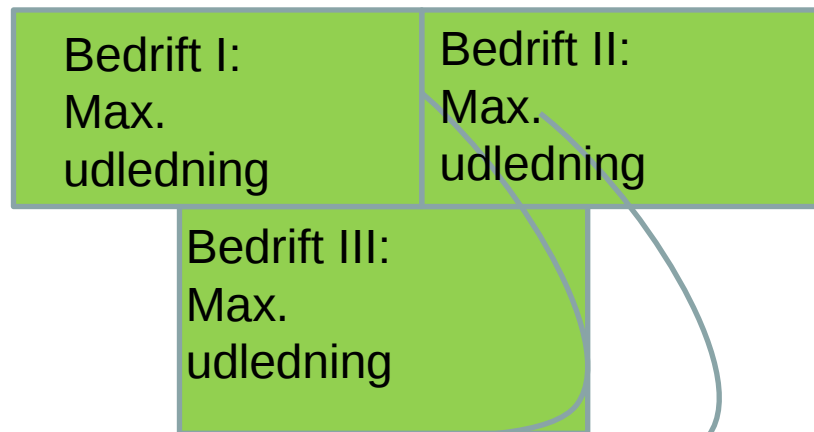
- Fra generel regulering til en regulering, hvor man spiller sammen om at finde løsninger? /fra ens krav til alle til differentieret tilgang
- Skabelse af en kultur, hvor vi sammen søger at finde løsninger
- I ”pilotprojekt” er hovedfokus på at finde metode til bedriftsniveauet
- Herudover kan vi måske vise mulige synergier ved at indtænke samspil i oplande – her kan samspillet til Dnmark måske udnyttes

Ja, nu står det i hvert fald i finansloven...

I forlængelse af Natur- og Landbrugskommissionen er aftaleparterne enige om at arbejde aktivt for en mere målrettet miljøregulering af landbruget således, at indsatsen sker dér, hvor virkningen og omkostningseffektiviteten er størst.

En ny regulering vil samlet skulle give erhvervsøkonomiske gevinster, være baseret på et solidt fagligt grundlag og fastholde et højt niveau for miljøbeskyttelse.

En mulig tænkning

Oplandsløsning – fx vådområde
Bidrager til mindre krav på
bedriftsniveauet

Fjord – hvad skal der
til for at opnå den
gode tilstand?

Hvordan ser fremtidsudsigterne ud på miljøområdet?

- Øget opmærksomhed på at der skal lyttes og involveres
- Øget opmærksomhed på at der skal sikres vækst og at man ikke kun kan tænke natur og miljø
- Fortsat stor udfordring at få diverse ministerier til at forstå, at der er tale om at ny regulering også skal levne rum til vækst – bekymret for hvor mange arealer der reelt bliver ”frigivet” til optimal drift